

Sprawozdanie z działalności Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa w roku 2005

I. Sprawy organizacyjne

Społeczny Komitet Odnowy Zabytków Krakowa działa w oparciu o:

- Ustawę o Narodowym Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa z dnia 18.04.1985
- Regulamin Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa (Uchwała nr 7/2001 SKOZK z dnia 4 grudnia 2001)
- Program i kierunki działania Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa (Uchwała nr 8/2001 SKOZK z dnia 4 grudnia 2001)
- Zasady Finansowania prac w obiektach zabytkowych Krakowa ze środków NFRZK (Uchwała nr 9/2001 Prezydium SKOZK z dnia 4 grudnia 2001) zatwierdzone przez Wojewodę Małopolskiego.

W dniu 18 kwietnia w Pałacu Prezydenckim w Warszawie Aleksander Kwaśniewski wręczył nominację nowemu przewodniczącemu Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa, rektorowi Uniwersytetu Jagiellońskiego prof. Franciszkowi Ziejce. Dotychczasowy przewodniczący Komitetu, prof. Tadeusz Chrzanowski z powodów zdrowotnych zrezygnował z pełnionej funkcji. Prof. Tadeusz Chrzanowski otrzymał tytuł honorowego przewodniczącego SKOZK.

Aktualny stan Komitetu wynosi 124 osoby. Z głębokim żalem pożegnaliśmy w 2005 roku zmarłych członków SKOZK : 1 marca Tadeusza Piekarza, 29 maja prof. Sylwestra Wójcika, 18 czerwca dr. Andrzeja Fischingera.

1. W 2005 roku odbyły się trzy posiedzenia plenarne Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa. Pierwsze z nich miało miejsce w dniu **8 lutego** w Sali im. Ks. Józefa Tischnera w Collegium Witkowskiego Uniwersytetu Jagiellońskiego Na posiedzeniu tym dokonano podsumowania i oceny działalności roku poprzedniego oraz przyjęto plan odnowy zabytków Krakowa na rok bieżący.

Uchwały SKOZK przyjęte 8 lutego 2005 r.:

- Nr 1/2005 w sprawie informacji o wykonaniu planu odnowy zabytków Krakowa w 2004 r.
- Nr 2/2005 w sprawie planu rzeczowo-finansowego odnowy zabytków Krakowa w 2005 r.
- Nr 3/2005 w sprawie zatwierdzenia sprawozdania z działalności SKOZK w 2004 r. oraz udzielenia absolutorium Prezydium i komisjom problemowym
- Nr 4/2005 w sprawie wniosków i propozycji zgłoszonych podczas posiedzenia plenarnego.

Następne zebranie plenarne Społecznego Komitetu odbyło się, w poszerzonym składzie, w dniu **18 czerwca** w siedzibie Międzynarodowego Centrum Kultury. Miało ono charakter sesji, zorganizowanej pod patronatem i z udziałem Prezydenta Rzeczypospolitej Aleksandra Kwaśniewskiego. Podczas obrad pod hasłem „Europa wobec dziedzictwa. Modele mecenatu na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego”, które prowadził przewodniczący SKOZK prof. Franciszek Ziejka, z referatami wystąpili: prezydent RP – Aleksander Kwaśniewski, minister kultury – Waldemar Dąbrowski, marszałek województwa małopolskiego – Janusz Sepioł i dyrektor MCK – prof. Jacek Purchla. Organizatorzy sesji starali się zwrócić uwagę na wartości historyczne i kulturowe Krakowa i jego zabytków i wypracować nowe możliwości ochrony dziedzictwa w ścisłym powiązaniu z rozwojem miasta poprzez m.in. pozyskanie środków europejskich.

Trzecie posiedzenie SKOZK odbyło się **12 grudnia** w Sali posiedzeń Urzędu Miasta Krakowa z udziałem Prezydenta RP, Aleksandra Kwaśniewskiego, kończącego w związku z upływającą drugą kadencją, patronat nad odnową zabytków Krakowa i działalnością Społecznego Komitetu. Zebranych powitał, obrady prowadził i podsumował przewodniczący SKOZK prof. Franciszek Ziejka. Po referacie prof. F. Ziejki „10 lat odnowy zabytków Krakowa pod patronatem Prezydenta RP Aleksandra Kwaśniewskiego” głos zabrali prof. Jacek Majchrowski – prezydent m. Krakowa, ks. kardynał Franciszek Macharski, prof. Jan Ostrowski – dyrektor Zamku Królewskiego na Wawelu, prof. Karol Musioł – rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego a na zakończenie Prezydent Aleksander Kwaśniewski. W podziękowaniu za dziesięcioletni patronat nad odnową zabytków Krakowa, prezydent Jacek Majchrowski uhonorował prezydenta Aleksandra Kwaśniewskiego odznaczeniem *Honoris Gratia*, rektor UJ prof. Karol Musioł wręczył medal Uniwersytetu, a przewodniczący SKOZK, prof. Franciszek Ziejka, reprint *Kodeksu Behema* z pocz. XVI w.

2. Zgodnie z regulaminem SKOZK bieżącą działalność Komitetu prowadziło jego Prezydium, odbywając 5 posiedzeń roboczych: 18 stycznia, 8 lutego, 19 kwietnia, 20 lipca oraz 25 października.

Każde z posiedzeń Prezydium SKOZK, prócz podejmowania decyzji w sprawach bieżących, zajmowało się odrębną tematyką wiodącą. I tak, w dniu **18 stycznia** było to rozpatrzenie sprawozdań przedkładanych Społecznemu Komitetowi na posiedzeniu plenarnym: sprawozdania z realizacji planu odnowy zabytków Krakowa za 2004 r. i sprawozdania z działalności SKOZK za 2004 rok oraz projektu planu rzeczowo-finansowego na rok 2005. Członkowie Prezydium zgłosili szereg uwag i propozycji zmian dotyczących projektu planu i postanowili przed obradami SKOZK w dniu 8 lutego zwołać następne posiedzenie Prezydium, które zajęłoby stanowisko w sprawie planu, po uwzględnieniu uwag zgłoszonych przez zespół roboczy ds. planu. Prezydium SKOZK przyjęło także harmonogram prac SKOZK i Prezydium na okres od stycznia do lipca 2005.

Zgodnie z ustaleniami z 18 stycznia, na posiedzeniu w dniu **8 lutego** Prezydium SKOZK rozpatrzyło poprawioną wersję projektu planu rzeczowo-finansowego na rok 2005, przewidującego utworzenie rezerwy w planie w wys. 400 tys. zł. Ponadto przewodniczący Komisji Informacji i Inicjatyw Społecznych zaproponował zorganizowanie, we współpracy z Międzynarodowym Centrum Kultury pod patronatem prezydenta RP sesji pt.: „Europa wobec dziedzictwa”.

Spotkanie Prezydium SKOZK **19 kwietnia** miało wyjątkowy przebieg, gdyż minister Edward Szymański poinformował zebranych o złożonej przez dotychczasowego przewodniczącego, prof. Tadeusza Chrzanowskiego, rezygnacji ze względu na pogarszający się stan zdrowia oraz o nominacji prof. Franciszka Ziejki, rektora UJ na stanowisko przewodniczącego SKOZK. Zasadniczym tematem spotkania zapoznanie się z przebiegiem, efektami i potrzebami prac remontowo-konserwatorskich w klasztorze oo. Cystersów w Mogile, gdzie posiedzenie się odbyło. Ponadto dyrektor ZRZZK złożył na tym posiedzeniu informację o realizacji planu odnowy zabytków Krakowa w I kwartale 2005 r.

Kolejne posiedzenie Prezydium SKOZK odbyło się **20 lipca** w Urzędzie Wojewódzkim w Krakowie. Głównym jego tematem było wytyczenie aktualnych kierunków działalności i ustalenie najważniejszych zadań dla SKOZK w II półroczu 2005 i w roku 2006. Ponadto Prezydium dokonało oceny realizacji planu odnowy zabytków w pierwszym półroczu 2005 na podstawie informacji przedłożonej przez dyrektora ZRZZK Tadeusza Murzyna.

Obrady Prezydium SKOZK w dniu **25 października** br. odbyły się w Kościele św.św. Piotra i Pawła w związku ze zbliżającym się zakończeniem kompleksowego remontu konserwatorskiego tego obiektu. Członkowie Prezydium zapoznali się z przebiegiem,

efektami i dalszymi potrzebami prac konserwatorskich w świątyni. Prezydium zajęło się także sprawozdaniem z realizacji planu odnowy zabytków Krakowa za trzy kwartały bieżącego roku oraz przyjęło termin i porządek obrad jesiennych SKOZK.

Podczas swych posiedzeń Prezydium SKOZK w 2005 r. przyjęło następujące uchwały:

w dniu 18 stycznia:

Uchwała Nr 1/2005 w sprawie przyjęcia projektów dokumentów do przedłożenia zebraniu plenarnemu na posiedzeniu 8 lutego 2005 r.

Uchwała Nr 2/2005 w sprawie uruchomienia środków Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa oraz rozpoczęcia procedur w obiektach objętych projektem planu rzeczowo-finansowego z NFRZK na rok 2005

Uchwała Nr 3/2005 w sprawie prolongaty spłaty dofinansowania zwrotnego dla obiektu przy ul. Wyspiańskiego 11

w dniu 8 lutego 2005:

Uchwała Nr 4/2005 w sprawie zmiany kwalifikacji dotacji z Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa ze zwrotnej na bezzwrotną w projekcie planu rzeczowo-finansowego odnowy zabytków Krakowa na rok 2005

Uchwała nr 5/2005 w sprawie zmiany kwalifikacji dotacji z NFRZK ze zwrotnej na bezzwrotną dla zespołu pałacowo-parkowego przy ul. Dybowskiego 2

W dniu 19 kwietnia 2005:

Uchwała nr 6/2005 w sprawie oceny realizacji planu finansowo-rzeczowego odnowy zabytków Krakowa za pierwszy kwartał 2005

Uchwała nr 7/2005 w sprawie zmiany dotacji z Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa

w dniu 20 lipca 2005:

Uchwała Nr 8/2005 w sprawie oceny realizacji planu finansowo-rzeczowego odnowy zabytków Krakowa za pierwsze półrocze 2005 r.

Uchwała Nr 9/2005 w sprawie prolongaty spłaty rat dofinansowania zwrotnego dla obiektu pałacowo-parkowego w Kościelnikach przy ul. Dybowskiego 2

w dniu 25 października 2005:

Uchwała Nr 10/2005 w sprawie oceny realizacji planu rzeczowo-finansowego odnowy zabytków Krakowa za trzy kwartały 2005 r. i niezbędnych korekt planu

Uchwała Nr 11/2005 w sprawie zmiany dotacji z Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa ze zwrotnej na bezzwrotną przyznanej dla obiektu przy ul. Grodzkiej 27

3. Komisje problemowe, a to: Komisja Programowania i Oceny Realizacji, Komisja Finansowa, Komisja Informacji i Inicjatyw Społecznych oraz Komisja Prawno-Organizacyjna pracowały zgodnie z obowiązującym regulaminem Komitetu i wykazywały się znaczną aktywnością w przygotowywaniu niezbędnych na posiedzenia informacji, wniosków, opinii analiz i uchwał. Oprócz stałych komisji problemowych Prezydium SKOZK powołuje doraźne zespoły.

Jak co roku, również w 2005 r., pracował zespół do przegłądnięcia wniosków o dofinansowanie prac remontowo-konserwatorskich z NFRZK i dokonania wstępnego wyboru obiektów do planu odnowy zabytków Krakowa na rok 2006. Zespół pracował pod kierunkiem dr Bogusława Krasnowolskiego w składzie: ks. dr Józef Nowobilski, Janusz Smólski, Jan Janczykowski, Jerzy Zbiegień, Genowefa Zań-Ograbek, Tadeusz Murzyn, Tadeusz Prokopiuk.

4. Zgodnie z Regulaminem SKOZK obsługę organizacyjno-merytoryczną i techniczną obrad plenarnych, posiedzeń Prezydium oraz zespołów i komisji problemowych Komitetu

prowadziło Biuro SKOZK. Biuro prawidłowo realizowało także wszystkie inne zadania, które wynikają z Regulaminu Biura i bieżących zaleceń kierownictwa Komitetu.

II. Działalność programowa i w zakresie oceny realizacji

Zasadniczym zadaniem Komitetu w ramach działalności programowej jest pełna realizacja rocznego planu odnowy zabytków Krakowa finansowanego ze środków Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa, opracowanego na podstawie wniosków o dofinansowanie prac zgłoszonych przez właścicieli obiektów zabytkowych przy uwzględnieniu stanowiska wojewódzkiego i miejskiego konserwatora zabytków, inicjatyw własnych Społecznego Komitetu, oraz propozycji Zarządu Rewaloryzacji Zespołów Zabytkowych Krakowa jako inwestora zastępczego.

Działalnością programową w ramach SKOZK zajmuje się Komisja Programowania i Oceny Realizacji, która w 2005 r., poprzez wypracowanie odpowiednich informacji, analiz, opinii, ocen i propozycji, dbała o trafny wybór zadań do planu odnowy zabytków Krakowa z NFRZK, o dokonanie niezbędnych korekt tego planu a także, poprzez kontrolę realizacji, o osiągnięcie najwyższej jakości wykonywanych prac remontowo-konserwatorskich, przy jednoczesnym przestrzeganiu przyjętych terminów. Komisja odbyła w 2005 r. cztery plenarne posiedzenia w dniach: 11.I, 12.IV, 14.VII, 18.X oraz szereg spotkań w zespołach wypracowujących opinie w sprawie umorzeń dotacji zwrotnych przyznawanych prywatnym inwestorom oraz w bieżących sprawach zgłaszanych do Komisji związanych z procesem rewaloryzacji.

Uchwalony przez Społeczny Komitet plan rzeczowo-finansowy na 2005 rok zakładał realizację zadań w 92 obiektach. Osiągnięto planowane wpływy w wys. 31.180.999 zł, w tym dotacja z budżetu państwa, za pośrednictwem Kancelarii Prezydenta RP – 30.500.000 zł.

W wyborze zadań do planu Komitet kierował się najpilniejszymi potrzebami w zakresie rewaloryzacji zabytków Krakowa, zawartymi w przyjętym programie na lata 2004-2010. Konsekwentnie stosowano zasadę kontynuacji zadań i dążenia do osiągania końcowych efektów rzeczowych, zarówno całościowych jak i częściowych. Przeprowadzone w ciągu roku korekty zapewniły optymalną realizację przyjętego planu finansowo-rzeczowego oraz pełne wykorzystanie środków będących w dyspozycji SKOZK.

Realizując regulaminowy obowiązek kontrolowania prac finansowanych z Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa, członkowie Komisji Programowania w ciągu 2005 r. uczestniczyli w pracach licznych komisji typowania robót, przeglądu i oceny realizacji oraz odbiorów końcowych, organizowanych przez ZRZZK, służby konserwatorskie i inwestorów indywidualnych. Dało to możliwość bieżącej kontroli nad przebiegiem procesu inwestycyjnego, możliwość konsultacji i merytorycznych uzasadnień zmian zakresów rzeczowych, o które występowali inwestorzy.

Od września 2005, po przekazaniu obowiązków rektora UJ, prof. Franciszek Ziejka więcej czasu poświęcił kierowaniu Komitetem. W odnowionym gabinecie, który jest także miejscem pracy kierownictwa SKOZK, przewodniczący rozpoczął stałe dyżury podczas których odbywa spotkania, zwłaszcza z wnioskodawcami o dofinansowania z NFRZK prac remontowo-konserwatorskich. Ponadto przewodniczący dokonał przeglądu prowadzonych prac, zwłaszcza w obiektach wymagających kontynuacji robót, interesując się jakością, terminowością i kosztami prac w celu dokonywania trafnego wyboru obiektów do dalszego wsparcia finansowego w przyszłości.

W hierarchii zadań naczelne miejsce niezmiennie zajmował Wawel z zamkiem królewskim i katedrą, następnie historyczne centrum Krakowa z zespołem ulicy Kanoniczej, Bazyliką Mariacką, Sukiennicami, dalej Kazimierz jako obszar przenikania się dwóch kultur

chrześcijańskiej i żydowskiej, najcenniejsze obiekty Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz kościoły i zespoły klasztorne o najwyższych wartościach historycznych. Pomocą finansową objęto również pojedyncze zespoły na obrzeżach miasta oraz obiekty, których rewaloryzacji podjęli się właściciele prywatni. Prowadzone w ciągu ubiegłego roku działania przyniosły znaczące efekty konserwatorskie.

Wzgórze Wawelskie. W wawelskiej Archikatedrze, po ukończeniu konserwacji Kaplicy Zygmuntowskiej rozpoczęto I etap prac w kolejnej gotyckiej kaplicy Najświętszej Marii Panny, będącej jednocześnie królewską, grobową kaplicą Stefana Batorego. Konserwacja obejmuje tu zarówno architekturę, jak i cenny wystrój z manierystycznym nagrobkiem królewskim – dziełem florenckiego artysty Santi Guccio i manierystyczną dekoracją malarską. prace przyniosły cenne odkrycia nieznanej dekoracji malarskiej ufundowanej przez Władysława Jagiełłę, wykonanej przez malarzy ruskich oraz nieznaczných partii polichromii Kaspra Kurcza z końca XVI w. (ujawnionych w zamurowaniach gotyckich arkad w ścianie zachodniej). Zdecydowano, że malowidła ruskie – zachowane pod posadzką chóru muzycznego – będą przesłonięte ruchomą „klapą” w posadzce, natomiast malowidła Kurcza pokaże się w odkrywkach.

W **Zamku Królewskim** – po zakończeniu zasadniczego etapu prac konserwatorskich w pałacu prowadzono prace w jego otoczeniu. Uporządkowano tarasy wokół zamku oraz zagospodarowano i udostępniono turystom górny ogród królewski pomiędzy wschodnim skrzydłem Zamku a historyczną drogą prowadzącą od Baszty Lubranki do Basteii Austriackiej. Na terenie dolnego tarasu Ogródów Królewskich kontynuowano badania archeologiczne.

Ukończono II etap konserwacji murów obwodowych i murów kleszczowych. Po wstępnych badaniach rozpoczęto kompleksowy remont pierwszego z zespołu trzech gotyckich budowli (dzisiejszego budynku nr 7), Wykonano I etap remontu dachu nad Muzeum Katedralnym. Przeprowadzono remont nawierzchni placu przed Katedrą i drogi prowadzącej na wzgórze przez Bramę Herbową.

W **historycznym centrum miasta** prowadzono prace w zabytkowych budowlach świeckich i sakralnych.

W **kościelach św. Wojciecha** prowadzono prace przy konserwacji romańskich relikwów w podziemiach kościoła oraz wykonano konserwację murów zejścia do ekspozycji oraz konserwację i montaż kamiennych pachołków.

W **Bazylice Mariackiej** ukończono konserwację Kaplicy MB Loretańskiej. W zakrystii bazyliki, w czasie prowadzonych prac odkryto i poddano konserwacji znajdujące się pod późniejszymi przemalowaniami XVIII w. malowidła Wilhelma Włocha. Odnowiono również metalowe detale, kartusze oraz portrety infułatów.

Wieloletnim zadaniem jest kompleksowa rewaloryzacja cennego, barokowego **pałacu Krzysztofory**, mieszczącego główną ekspozycję Muzeum Historycznego m. Krakowa.. W tym roku, po zabezpieczeniu stropu i stiuków w Sali Fontany, wykonano prace zabezpieczające i osuszenie piwnic pałacu.

W **zespole pałaców miejskich przy ul. Kanoniczej**, kontynuowano prace konserwatorskie w gotycko-renesansowym **pałacu biskupa Erazma Ciołka** z początku XVI wieku, z ujawnionym w toku wieloletnich prac badawczych i konserwatorskich bogatym wystrojem architektoniczno-rzeźbiarskim i malarskim, pochodzącym z czasu budowy i późniejszych przekształceń. Ukończono konserwację odkrytych XVIII w. polichromii w reprezentacyjnej sali na I p. oraz zabytkowych stropów w pałacowych wnętrzach. Ukończono konserwację fasady pałacu, na którą powrócił odcień różu zdobiący ją w XVIII w.

W **kwartałach uniwersyteckich kontynuowano** prace w **Coll. Maius** gdzie wykonano remont pokrycia dachowego skrzydła wschodniego, W **Coll. Novum** wykonano

remont konserwatorski wewnętrznego dziedzińca oraz umieszczono, finansowaną ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, windę. Kontynuowano prace we wnętrzu **Coll. Witkowskiego** i w **Coll. Wróblewskiego** gdzie zakończono roboty w piwnicach oraz wykonano remont więźby dachowej.

Udzielono znaczącej pomocy innym krakowskim wyższym uczelniom, i tak: w d. **Pałacu Królewskim na Łobzowie**, obecnie siedzibie Politechniki Krakowskiej dokończono prace we wnętrzach i rozpoczęto remont konserwatorski elewacji; dofinansowano remont budynku **Akademii Pedagogicznej** przy ul. Mazowieckiej, kontynuowano remont stolarki w **Akademii Sztuk Pięknych**. W **Polskiej Akademii Umiejętności**, we współpracy z PAU i Fundacją na rzecz Nauki Polskiej, przeprowadzono remont XVI w. piwnic budynku przy ul. św. Jana gdzie mieścić się będzie nowoczesne archiwum PAU. W d. **Collegium Godlewskiego**, siedzibie Akademii Rolniczej rozpoczęto konserwatorski remont elewacji.

Współfinansowano kontynuację remontów w zabytkowych budynkach **Collegium Medicum UJ** i **Szpitala Uniwersyteckiego** w zespole ulicy Kopernika.

Pomocy finansowej udzielono również krakowskim teatrom w zakresie prac konserwatorskich w budynkach **Starego Teatru im. H. Modrzejewskiej** i **Teatru im. J. Słowackiego**, a także **Opery Krakowskiej** i **Krakowskiej Filharmonii**.

W historycznych zespołach sakralnych kontynuowano prace konserwatorskie nierzadko cennych odkryć z poprzedniego okresu.

W **kościelach św. Barbary**, uratowanym dzięki środkom Narodowego Funduszu przed katastrofą budowlaną (pęknięte sklepienie) ukończono konserwację cennej późnobarokowej polichromii sklepienia autorstwa Franciszka Molitora.

W dawnej, wczesnobarokowej **świątyni jezuickiej p.w. św. św. Piotra i Pawła** – konserwowanej sukcesywnie od wielu lat, największym wyzwaniem było wzmocnienie konstrukcji pochodzącego z 1753 r. chóru muzycznego. Przy okazji remontu chóru odczyszczono organy, poddano konserwacji odsłonięte malowidła na kolumnach. Prace przy chórze kończą niemal dziesięcioletnią kompleksową renowację kościoła.

W zespole **kościół i klasztor Franciszkanów** ukończono kompleksową konserwację kaplicy bł. Salomei a w **zespole dominikańskim** ukończono trwający dwa lata konserwatorski remont XVI w. kaplicy Myszkowskich. W obu wypadkach osiągnięto znakomity efekt konserwatorski.

W barokowym **kościelach Pijarów** zakończono konserwację cennego wystroju wnętrza zakrystii, wykonano również remont dachu. Pilnej interwencji w następnym roku wymaga remont fasady kościoła.

W zespole klasztornym **Franciszkanów-Reformatów** udało się opanować źródło wilgoci zagrażające bezcennym mumiom w podziemiach klasztoru. Wykonano izolację murów fundamentowych klasztoru.

W zespole klasztornym **Bernardynów** ukończono konserwatorski remont kaplicy św. Anny z rzeźbą św. Anny Samotrzec pochodzącą z kręgu Wita Stwosza.

W trakcie trwających prac konserwatorskich w kościele dokonano odkrycia pochodzących z końca XVII w. malowideł nad stallami. W kościele tym, w prezbiterium gdzie aktualnie prowadzone są prace konserwatorskie odkryto również oryginalną XVIII w. sztablaturę.

W zespole klasztornym **Karmelitów „Na Piasku”** ukończono konserwację cennych malowideł na sklepieniu kaplicy MB Piaskowej.

W **Bazylicy św. Floriana** zakończył się etap prac konserwatorskich związanych z gotyckim prezbiterium. Konserwacji poddano XVIII w. stalle z obrazami oraz ołtarze, w których odczyszczono oryginalne 100-letnie złocenia.

W kościele **św. Andrzeja**, w **zespole klasztornym Klarysek** ukończono konserwację XVIII w. ambony w kształcie łodzi Piotrowej. Wykonano również konserwację chóru muzycznego oraz balustrady empor.

Kontynuowano wieloletnie prace przy najlepiej zachowanym, północnym odcinku **średniowiecznych fortyfikacji Krakowa**. Z zadaniem tym wiąże się prowadzona od lat przez Gminę m. Krakowa – we współdziałaniu ze Społecznym Komitetem – rewaloryzacja **Plant** jako najstarszego w Krakowie publicznego ogrodu. Ukończono konserwację kaplicy na Ip. **Bramy Floriańskiej** oraz klasycystycznego ołtarza z wizerunkiem MB Piaskowej w przechodzie Bramy. Prowadzone są prace przy murach obronnych na odcinku pomiędzy Bramą Floriańską a Arsenalem. Zakończył się wieloletni cykl prac przy **Barbakanie**. W roku bieżącym ukończono prace przy Moście Kleparskim i w otoczeniu Barbakanu.

W obrębie dawnego **miasta Kazimierz** kontynuowano prace w monumentalnych zespołach kościelnych i klasztornych. W **kościółce Bożego Ciała** rozpoczęto wymianę pokrycia dachowego z konserwacją wieży oraz kontynuowano wieloetapową konserwację elewacji kościoła.

W paulińskim **sanktuarium św. Stanisława na Skalce** – po zrealizowaniu szerokiego zakresu prac konserwatorskich w minionych latach, wykonano konserwatorski remont sadzawki św. Stanisława.

Prowadzone od wielu lat prace w ogromnym, gotyckim **zespole kościoła św. Katarzyny i klasztoru Augustianów** wykonano wymianę dachu nad nawami bocznymi. Rozpoczęto również niezwykle pilny procesu osuszania kościoła i mieszczących się pod nim krypt.

W obrębie spotykającego się z coraz większym – w skali światowej – zainteresowaniem dawnego, kazimierskiego **miasta żydowskiego**, kontynuowano konserwację nagrobków na obu cmentarzach (Remuh z XVI w. i Nowym z początku XIX w.).

W **zabudowie świeckiej** ukończono prace w kamienicy przy ul. Szerokiej 35 użytkowanej przez Komendę Policji.

Na terenach położonych **między Plantami a „drugą obwodnicą”** kontynuowano prace w zespole dawnego przedmieścia **Wesoła** zarówno w zespołach kościelnych i klasztornych (świątynie barokowe: pokarmelitański kościół Niepokalanego Poczęcia N. P. Marii ze szpitalem św. Łazarza gdzie kontynuowano prace we wnętrzu) i kościół Karmelitanek p.w. św. Teresy i św. Jana od Krzyża gdzie rozpoczęto konserwację niezwykle cennego wyposażenia tzw. drugiej zakrystii.

Spośród zadań dotyczących reprezentacyjnej architektury końca XIX wieku prowadzono prace w **Kamienicy Łozińskich**, siedzibie Muzeum Narodowego przy ul. Piłsudskiego. Dobiega końca kompleksowa renowacja najstarszych budynków w zespole dawnej **Fundacji Aleksandra Lubomirskiego** (ul. Rakowicka 27; dziś siedziba **Akademii Ekonomicznej**). W bieżącym roku ukończono konserwację elewacji d. Sali Senatu oraz zabytkowego muru granicznego.

Rewaloryzacja kształtowanej głównie w końcu XIX wieku monumentalnej **architektury na obrzeżach Plant** objęła prace w pałacach: Pusłowskich (konserwatorski remont pałacowych wnętrz) i Tyszkiewiczów (konserwatorski remont elewacji).

Kontynuowano konserwację wytypowanych nagrobków **Cmentarza Rakowickiego**, jednej z najświetniejszych polskich nekropolii. Zadanie to prowadzone jest we współdziałaniu z Gminą m. Krakowa.

Spośród najcenniejszych **enklaw zabytkowych poza historycznym centrum miasta** środki Narodowego Funduszu zaangażowane były w ratowaniu wczesnobarokowego **eremu Kamedulów na Bielanach**. Po kompleksowej konserwacji kościoła wraz z wyposażeniem, dokonanej w latach minionych oraz opracowaniu w roku bieżącym dokumentacji projektowej i przeprowadzeniu niezbędnych badań prowadzono remont konserwatorski domków eremickich oraz wykonano konserwatorski remont furty i bramy do eremów.

Kontynuacja – w ścisłej współpracy z Klasztorem Benedyktynów – prac w **opactwie tynieckim** przyniosła efekt w postaci ukończenia remontu dziedzińca wewnętrznego.

W zespole **opactwa Cystersów w Mogile** kontynuując wieloletni cykl prac wykonano kompleksową konserwację wirydarza, rozpoczęto I etap konserwacji wnętrza krużganków z malowidłami Samostrzelnika.

We współdziałaniu z Towarzystwem Miłośników Historii i Zabytków Krakowa kontynuowane były prace w zespole **Kopca Kościuszki**, których efektem jest ukończenie remontu technicznego podstawy Kopca i rozpoczęcie remontu konserwatorskiego muru oporowego okalającego Kopiec.

Konserwacja dzieł obronnych wybitnego zabytku sztuki wojennej – austriackiej **Twierdzy Krakowskiej** z 2 połowy XIX wieku, prowadzona we współpracy z właścicielami i użytkownikami pozwoliła na kontynuację prac w Forcie Kościuszkowski Bastionie V oraz Forcie 49 „Krzesławice”.

W 2005 r. udzielono również pomocy prywatnym inwestorom, którzy podjęli trud ratowania cennych obiektów zabytkowych będących w ich posiadaniu: m.in. dworku „Rydlówka” mieszczącego Muzeum Młodej Polski, budynku **Jana Sasa-Zubrzyckiego przy al. Słowackiego** czy d. **Dworu Kapitulnego** na Dębnikach.

III. Działalność finansowa

Jednym z priorytetów Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa jest troska o zapewnienie środków na Narodowy Fundusz Rewaloryzacji Zabytków Krakowa oraz o prawidłowe i efektywne ich wykorzystanie. Działalność w tym zakresie w ramach Społecznego Komitetu realizowała przede wszystkim Komisja Finansowa.

W 2005 roku odbyły się cztery posiedzenia Komisji Finansowej (13.I, 14.IV, 15.VII, 19.X.). Podstawowym zadaniem Komisji było dbanie o prawidłowy przebieg finansowania procesu rewaloryzacji zabytków Krakowa, proponowanie Prezydium niezbędnych korekt planu zapewniających pełne wykorzystanie limitów, wypracowywanie informacji, opinii, analiz i ocen dla potrzeb Prezydium i zebrania plenarnego SKOZK. Sprawując kontrolę finansową nad realizacją planu Komisja Finansowa na swych posiedzeniach co kwartał analizowała stan zaawansowania finansowego planu.

Uchwalony przez Społeczny Komitet Odnowy Zabytków Krakowa plan finansowo-rzeczowy na 2005 r. został w pełni zrealizowany. Wpływy na NFRZK wyniosły 31.180.999 zł, w tym dotacja z budżetu centralnego, za pośrednictwem Kancelarii Prezydenta RP – 30.500.000 zł. Na inne wpływy złożyły się: m.in. wpłaty dotacji zwrotnych – 189.694 zł, odsetki od lokat terminowych – 270.804 zł, zbiórka do skarbonki – 12.306 zł, wpłaty osób fizycznych 1.450 zł.

W lipcu 2005 r. Prezydium SKOZK zapoznało się ze stanem realizacji planu finansowo-rzeczowego w pierwszym półroczu i zdecydowało o jego korekcie polegającej na przeznaczeniu części rezerwy finansowej w wys. 220.000 zł na najpilniejsze prace w: Klasztorze Paulinów Na Skałce (70.000,-), Pałacu Jerzmanowskich (40.000,-), Starym Teatrze (20.000,-), Kościele św. Barbary (40.000,-), Cmentarzu Rakowickim (15.000,-), Klasztorze Wzytek (10.000,-), Klasztorze Augustianów (25.000,-).

W październiku 2005 r. Prezydium dokonało kolejnych zmian w planie rzeczowo-finansowym wynikających z oszczędności powstałych w postępowaniach przetargowych oraz obiektywnej niemożności wykonania niektórych prac. Powyższe zmiany dotyczyły:

1. Zmniejszenia przyznanych środków na łączną kwotę 924.000 zł w następujących obiektach :

- Komenda Miejska Policji - ul. Szeroka 35	84.000 zł
- Zespół klasztorny oo. Pijarów – ul. Pijarska 2-4	53.000 zł
- Sukiennice – Muzeum Narodowe	206.000 zł
- Sukiennice – Gmina Kraków	300.000 zł

- kościół św. Wojciecha – otoczenie	43.000 zł
- kamienica – Al. Słowackiego 7	20.000 zł
- zespół klasztorny oo. Franciszkanów – pl. WW. Świętych 5	38.000 zł
- wykorzystać pozostałą na NFRZK rezerwę	180.000 zł

2. Zwiększenia o kwotę 924.000 zł środków w następujących obiektach :

- Collegium Maius U.J. – ul. Jagiellońska 15 – na zakończenie wymiany pokrycia dachowego	161.000 zł
- d. Pałac Erazma Ciołka – ul. Kanonicza 17 – na kontynuację remontu konserwatorskiego	200.000 zł
- Zespół klasztorny Albertynek – ul. Woronicza 10 – na dokończenie prac konserwatorsko-budowlanych budynku głównego zgromadzenia	35.000 zł
- Bazylika Mariacka – na zakończenie prac konserwatorskich w zakrystii	59.000 zł
- V L.O. – ul. Studencka 12 – na kontynuację wymiany stolarki okiennej od strony dziedzińca	35.000 zł
- Kamienica przy ul. Gołębiej 6 – oo. Kameduli – na zabezpieczenie muru będącego w stanie awaryjnym	75.000 zł
- Klasztor oo. Kamedułów – ul. Konarowa 1 – na zakończenie prac remontowo-konserwatorskich w 2 domkach eremickich	100.000 zł
- I Klinika Chirurgii – ul. Kopernika 40 – na dokończenie konserwacji elewacji frontowej	60.000 zł
- zespół klasztorny Karmelitów „Na Piasku”- na zakończenie prac konserwatorskich w sklepieniu kaplicy MB Piaskowej	65.000 zł
- ponadto Prezydium SKOZK przyznało dofinansowanie bezzwrotne Gminie Kraków na dwór Czeczów w Krakowie- Bieżanowie- ul. Popiełuszki 36 – badania oraz projekt kompleksowego remontu konserwatorskiego	134.000 zł

Ostatnia korekta planu 2005 r. miała miejsce w grudniu i została wprowadzona decyzją przewodniczącego SKOZK prof. Franciszka Ziejki. Polegała ona na zwiększeniu dofinansowania prac w klasztorze Sióstr Karmelitanek bosych przy ul. Łobzowskiej o kwotę 73.000 zł na dokończenie prac zabezpieczających mur klasztoru przed zamakaniem oraz przeznaczeniu 50.000 zł na rozpoczęcie prac konserwatorskich malowideł Samostrzelnika w krużgankach Opactwa Cystersów w Mogile, w związku z niewykorzystaniem przez ZBK środków przeznaczonych na remont Sukiennic.

Wzorem lat ubiegłych, w trosce o zabezpieczenie środków na Narodowy Fundusz, przewodniczący SKOZK prof. Franciszek Ziejka, wspólnie z Prezydentem Miasta Jackiem Majchrowskim i Wojewodą Małopolskim Jerzym Adamikiem, wystąpili w maju do Szefa Kancelarii RP Jolanty Szymanek-Deresz o spowodowanie przyznania w 2006 r. dotacji celowej z budżetu centralnego na NFRZK w wys. 37,5 mln zł., otrzymywanej za pośrednictwem Kancelarii Prezydenta RP. Wystąpienie to zawierało również informację o potrzebach i planach konserwatorskich Krakowa na 2006 r. oraz zapewnienie, że Społeczny Komitet podejmie ze swej strony działania zmierzające do zgromadzenia na NFRZK środków pozabudżetowych.

Przewodniczący Społecznego Komitetu prof. Franciszek Ziejka wystąpił także z pismem informującym o działaniach Społecznego Komitetu do nowo wybranych parlamentarzystów z Małopolski zawierającym również prośbę o poparcie na forum Sejmu i Senatu starań SKOZK o dotację na Narodowy Fundusz Rewaloryzacji Zabytków Krakowa, w czasie głosowań sejmowych nad budżetem państwa. Przewodniczący Komitetu i członkowie kierownictwa SKOZK poszukując wsparcia dla idei odnowy zabytków Krakowa

przed głosowaniem nad ustawą budżetową, odbyli szereg spotkań, m.in. z ks. arcybiskupem Stanisławem Dziwiszem Metropolitą Krakowskim oraz nowym Wojewodą Małopolskim Witoldem Kochanem.

W listopadzie 2005 r. wicedyrektor Biura Finansowego Kancelarii Prezydenta RP Grażyna Druś, przeprowadziła w ZRZZK kontrolę wykorzystania środków NFRZK od 1 stycznia do 30 września 2005, a w Biurze SKOZK kontrolę realizacji środków Biura. Wyniki kontroli były korzystne dla kontrolowanych jednostek.

IV. Działalność informacyjna i propagandowa

Działalność informacyjna i propagandowa Społecznego Komitetu realizowana była głównie przez Komisję Informacji i Inicjatyw Społecznych. W 2005 roku Komisja ta, poprzez organizowanie obrad, stałe kontakty z mediami i publikację wydawnictw, starała się zwracać uwagę opinii publicznej na uzyskane efekty prac remontowo-konserwatorskich w obiektach zabytkowych Krakowa służących nauce, kulturze i kultowi religijnemu.

W omawianym okresie Komisja odbyła posiedzenie plenarne w dniu 14 lutego w Sali Hołdu Pruskiego w Galerii Malarstwa Polskiego XIX w. Muzeum Narodowego w Sukiennicach, pod przewodnictwem doc. Andrzeja Kurza, poświęcone planom modernizacji Sukiennic związanym ze zbliżającym się jubileuszem 750-lecia lokacji Krakowa.

Komisja kontynuowała w 2005 roku organizowanie spotkań z przewodnikami miejskimi po Krakowie, umożliwiając im dokładne zapoznanie z odnawianymi przy pomocy środków Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa zabytkami. W minionym roku odbyły się cztery spotkania z tego cyklu podczas których zwiedzano: 24 stycznia kościół oo. Franciszkanów, 21 lutego kościół Bożego Ciała na Kazimierzu, 29 marca Kaplicę Zygmuntowską na Wawelu, 25 kwietnia na wzgórzu wawelskim fortyfikacje i nową trasę turystyczną oraz odnowione ogrody królowej Bony.

Komisja Informacji i Inicjatyw Społecznych dbała o obecność przedstawicieli mediów na posiedzeniach plenarnych, prezydiach, posiedzeniach komisji problemowych SKOZK oraz w komisjach konserwatorskich oceny i odbioru prac w obiektach odnawianych ze środków Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa. Efektem zainteresowania prasy, zwłaszcza lokalnej, są liczne publikacje na temat odnowy zabytków Krakowa i efektów działalności SKOZK. Szczególną aktywność w kontaktach z prasą, radiem i telewizją wykazywał przewodniczący SKOZK prof. Franciszek Ziejka.

Krakowski ośrodek telewizji kilkakrotnie wyemitował film red. Izabeli Pieczary dotyczący efektów odnowy zabytków Krakowa, w szczególności obiektów wzgórza wawelskiego i ul. Kanoniczej. Trwa współpraca z czasopismem „Renowacje i Zabytki”, które zamieszcza m.in. materiały dotyczące odnowy zabytków Krakowa.

Przedstawiciele SKOZK z przewodniczącym Komisji Informacji, dyrektorem Biura SKOZK oraz wydawcą „Renowacji i Zabytków” i dyrektorem ZRZZK, uczestniczyli w siedzibie SKOZK w spotkaniu z ośmioosobową grupą konserwatorów zabytków z Obwodu Lwowskiego, partnerskiego regionu Województwa Małopolskiego. Zapoznali oni gości z organizacją i realizacją procesu odnowy zabytków Krakowa oraz pokazali im kilka odnowionych obiektów.

SKOZK, wzorem lat poprzednich, wydał dwustronny planszowy kalendarz ścienny na 2006 r. projektu artysty plastyka Ryszarda Melliwy i fotografa Michała Grychowskiego, przedstawiający na pierwszej stronie fasadę kościoła św. św. Piotra i Pawła, a na drugiej dziedziniec Collegium Maius. Na kalendarzu znajduje się logo SKOZK, numer konta NFRZK i wizerunek skarbonki SKOZK.

W omawianym okresie opublikowaliśmy *Biuletyn nr 54* (redaktorem naczelnym Biuletynu jest przewodniczący Komisji Informacji i Inicjatyw Społecznych, doc. Andrzej Kurz), zawierający informacje bieżące oraz dokumenty i materiały dotyczące działalności SKOZK w 2004 r., plan rzeczowo-finansowy odnowy zabytków Krakowa na 2005 r. a także artykuły monograficzne i wspomnienia o ludziach związanych z odnową Krakowa.

We współpracy z Międzynarodowym Centrum Kultury wydaliśmy w formie książkowej referaty przygotowane na sesję 18 czerwca 2005 r. ze wstępem przewodniczącego SKOZK, prof. Franciszka Ziejki „*Europa wobec dziedzictwa. Modele mecenatu na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego*”.

Biuro SKOZK stara się o dostarczanie bieżącej informacji nt. działalności Komitetu. Co kwartał redagowany jest, a następnie rozsyłany wszystkim członkom SKOZK oraz dziennikarzom, serwis informacji z działalności SKOZK.

Strona internetowa Społecznego Komitetu, www.skozkrakow.pl, zawierająca najważniejsze dokumenty SKOZK i informacje o nas, jest przez Biuro na bieżąco uaktualniana. W 2005 r. włączono do niej znacznie wzbogacony, aktualny serwis fotograficzny oraz formularz wniosku o dofinansowanie z NFRZK, co ułatwia dostęp do niego osobom zainteresowanym.

Uwagi końcowe

Społeczny Komitet Odnowy Zabytków Krakowa w 2005 roku odnotował po raz kolejny pełną realizację planu odnowy zabytków Krakowa. Na podkreślenie zasługuje trafny wybór obiektów i prowadzonych w nich zakresów prac konserwatorskich, zasadne przeznaczanie i gospodarne wykorzystanie środków Narodowego Funduszu.

Uzyskanie zadowalających efektów rzeczowych i prawidłowe wydatkowanie środków z NFRZK było możliwe dzięki dobrej współpracy SKOZK z władzami oraz służbami miejskimi i wojewódzkimi, a w szczególności z miejskim i wojewódzkim konserwatorami zabytków oraz z Zarządem Rewaloryzacji Zespołów Zabytkowych Krakowa.

Społeczny Komitet składa podziękowanie Parlamentowi Rzeczypospolitej za przyznane środki na Narodowy Fundusz Rewaloryzacji Zabytków Krakowa, które pozwoliły kontynuować proces odnowy zabytków i uzyskać w roku 2005 znaczące efekty.

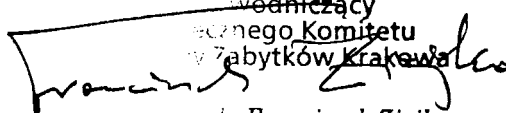
Społeczny Komitet Odnowy Zabytków Krakowa kieruje serdeczne podziękowania do Pana Aleksandra Kwaśniewskiego, Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej i Jego Kancelarii za efektywne sprawowanie patronatu nad odnową zabytków Krakowa i działalnością Komitetu.

Miniony rok był rokiem poważnych zmian kadrowych zarówno na czele Komitetu, jak i we władzach państwowych i kościelnych. Przewodnictwo Komitetu po prof. Tadeuszu Chrzanowskim objął prof. Franciszek Ziejka, b. rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego. Patronat Głowy Państwa nad odnową zabytków Krakowa i działalnością Komitetu po Aleksandrze Kwaśniewskim przejął Prezydent RP Lech Kaczyński. Mamy do współpracy nowych parlamentarzystów i nowego Wojewodę Małopolskiego – Witolda Kochana.

Wyrażamy przekonanie, iż działania ks. kardynała Franciszka Macharskiego na rzecz Krakowa kontynuował będzie nowy Metropolita Krakowski ks. arcybiskup Stanisław Dziwisz.

Jesteśmy przekonani, że zmiany które nastąpiły wniosą do działalności Komitetu nową dynamikę i wpłyną na przyspieszenie procesu odnowy zabytków Krakowa.

Kraków, 7 lutego 2006 r.

Przewodniczący
Społecznego Komitetu
Odnowy Zabytków Krakowa

prof. Franciszek Ziejka